

## **1.1. Vakka-suomen kansalaisopiston johtokunta**

### **1.1.1. Aikuiskoulutus / Vakka-Suomen kansalaisopisto (Tehtävä 40)**

**Vastuhenkilö:** kansalaisopiston rehtori Tomi Kangas ajalla 1.8.-31.12.2021 (1.1.-31.7.2021 vs. rehtori Jussi Kauranen)

#### **TOIMINNAN KUVAUS**

Vakka-Suomen kansalaisopisto järjestää toiminta-alueensa asukkaille monipuolista vapaan sivistystyön koulutusta ja mahdollisuuksia oppimiseen ja omaehtoiseen itsensä kehittämiseen. Opiston toiminta perustuu opiskelijan omien lähtökohtien ja valintojen kunnioittamiseen ja luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle sekä elämää yleensä että työelämää varten. Vakka-opisto järjestää kaikenikäisille suunnattua tavoitteellista, monipuolista harrastepohjaista aikuisopetusta, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattua taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta sekä avointa korkeakouluopetusta ja mahdollisesti myös täydennyskoulutusta eri henkilöstöryhmille.

Kansalaisopiston laajan toiminta-alueen eri osissa on mahdollista painottaa erilaisia oppiaineita. Koko opiston mittakaavassa painopistealueina ovat käden taidot, taideaineet sekä liikunta, terveys ja hyvinvointi, minkä lisäksi voidaan painottaa kielten, tietotekniikan ja yhteiskunnallisten aineiden koulutusta. Tärkeinä koulutustehtävinä ovat tietoyhteiskunnan vaatimien perustaitojen lisääminen sekä yleisten kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittäminen. Kattavana periaatteena koko toiminnassa on paikallisuuden ja paikalliskulttuurin tukeminen sekä paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Kaikessa opiston toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet. Opisto on saanut kestävän kehityksen sertifikaatin keväällä 2016 ja se on uusittu keväällä 2019.

#### **TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:**

Seudullinen, Laitilan kaupungin ylläpitämä Vakka-Suomen kansalaisopisto on toiminut vuodesta 2007 lähtien. Kansalaisopisto tarjoaa palveluja kattavasti koko kuuden kunnan toiminta-alueen (Laitila, Pyhäranta, Uusikaupunki, Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa) vuosittain yli sadassa eri toimipisteessä.

Vakka-Suomen kansalaisopisto tekee yhteistyötä seudun muiden oppilaitosten ja etenkin alueen muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa (erityisesti Turun, Salon ja Rauman seutujen kansalaisopistojen kanssa). Edellä mainituissa yhteistyöverkostoissa voidaan toteuttaa kehittämishankkeita, joihin haetaan erillisrahoitusta.

Edellisestä vuodesta poiketen rehtorin virkaa varten oli varattu kokoaikaisen viran palkkamäärärahat.

Vapaa sivistystyö sai uuden koulutustehtävän järjestää maahanmuuttajille kieltenopetusta osana kotoutumista vuoden 2018 alusta lähtien. Tämän johdosta opisto järjestää aiempaa enemmän kielten opetusta, joka on uuden koulutustehtävän mukaista. Koulutus on suunnattu maahanmuuttajille, jotka eivät voi opiskella kokopäiväisesti ja se tarjoaa mahdollisuuden opiskella suomea osa-aikaisesti, joustavasti ja toiminnallisesti. Koulutusta toteutetaan tehtävää varten haetulla erillisrahoituksella.

#### **HENKILÖSTÖ**

Vakka-Suomen kansalaisopiston henkilökunta on v. 2021 ollut seuraava: 1) kokoaikainen rehtori, joka on työajastaan 60 % (3 työpäivää viikossa) Laitilan toimistossa ja 40 % (2 työpäivää viikossa) Uudenkaupungin toimistossa – Tomi Kankaan ollessa virkavapaalla hoitamassa Laitilan lukion rehtorin virkaa Jussi Kauranen toimi kansalaisopiston vs. rehtorina ajalla 1.1.-31.7. 2) kokoaikaiset suunnittelijat Laitilan ja Uudenkaupungin toimistoissa 3) kokoaikaiset opistosihteerit Laitilan ja Uudenkaupungin toimistoissa; 4) kolme päätoimista opettajaa (käden taidot, kielet ja liikunta), joiden työpanoksesta virkaehtosopimuksen

mukaisesti n. 38 % osoitetaan oman oppiaineryhmän kurssien suunnitteluun ja muuhun kehittämistoimintaan koko opiston toimialueella 5) valvoja kevätkauden Uudenkaupungin Pohitullin koulun ja syyskauden Kräkin talon toimipisteessä 6) tuntipalkkainen iltavalvoja Laitilan keskustan alueella sekä 7) Pyhärannassa, Taivassalossa, Kustavissa ja Vehmaalla osa-aikaiset osastonjohtajat. Edellä luetellun vakinaisen henkilöstön lisäksi Vakka-opistossa työskentelee lukuvuosittain yhteensä jopa yli 200 sivutoimista tuntiopettajaa ja luennoitsijaa.

<b>VAKKA-SUOMEN KANSALAIPOISTO, HENKILÖSTÖ</b>	
rehtori	1
suunnittelija	2
opistosihtööri	2
päätoiminen opettaja	3
osa-aikainen osastonjohtaja (20 %)	4
valvoja, Uusikaupunki	1
valvoja, Laitila, osa-aikainen	1
tuntiopettajia ja luennoitsijoita (sivutoimisia)	n. 200 /lv

#### **ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ**

Vakka-Suomen kansalaisopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Vakka-opisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosäätöä. Lisäksi noudatetaan toimialaa koskevaa lainsäädäntöä sekä muita kansalaisopistoa ja sen ylläpitoa koskevia sopimuksia.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-opiston johtokunnalle toteuma on tiedotettu ja tiedotetaan jokaisessa johtokunnan kokouksessa ja sivistysvaliokunnalle kaksi kertaa vuodessa.

Opiston kurssimaksut laskutetaan opiston toimistojen kautta osana Laitilan kaupungin myyntireskontraa, saatavien perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia määräyksiä sekä laskutus- ja perintäohjeita.

Kansalaisopiston rehtori suorittaa säännöllisesti esimiehelle kuuluvaa sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, henkilökunnan koulutuspäivien osallistumisen seuranta ym.).

Sivistystoimen työyksiköjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty talvesta 2014 lähtien, nykyään tiedot merkitään Targetor-ohjelmaan. Vakka-opisto on ollut tiiviinä osana sivistystoimen yleistä arviointia, havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Laitilan kaupungin sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisön työhyvinvointiin kiinnitetään kansalaisopistossa erityistä huomiota.

Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeistä viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja monipuolisesta tiedotuksesta huolehditaan myös sosiaalisen median kanavissa.

Vakka-Suomen kansalaisopiston rehtorin tekemistä viranhaltijapäätöksistä (ratkaisuvalta määritelty kaupungin hallintosäännössä) pidetään päätöspöytäkirjaa ja tarvittaessa annetaan tarkempi yksilöinti opiston johtokunnan kokouksissa. Vakka-opiston toimialueen sivistystoimesta vastaavat viranhaltijat saavat 3-5 kertaa vuodessa ns. alueellisissa opistokokouksissa selvityksen kansalaisopistoa koskevista asioista. Vakka-opiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen Laitilan kaupunginhallitukselle ja osakaskuntien kaupungin-/kunnanhallituksille tiedoksi.

#### **MERKITTÄVIMMÄT SYYT TALOUSARVION YLITTYMISEEN/ALITTUMISEEN**

Vakka-Suomen kansalaisopistossa v. 2021 tuloja saatiin vain n. 47 % budjetoidusta. Taustalla oli ennen kaikkea koronapandemia, joka esti käytännössä koko kevään 2021 ajan lähiopetuksen toteuttamisen. Kurssimaksutuloja saatiin vain n. 115 000 euroa, kun oli budjetoitu 245 000 euroa. Muilta osin tulot toteutuivat ennakoidusti.

Opiston menot yhteensä (sisältäen kustannuslaskennalliset erät eli KL-menot) alittuivat yli 263 000 euroa, menojen toteutumisprosentin ollessa 82,2 % ja loppusumman ollessa n. 1 219 400 euroa. Vakka-opiston taloudessa pitää ottaa huomioon myös kustannuslaskennalliset erät (KL-menot eli palkkahallinnon kustannukset ja osa sisäisestä siivouksesta), jotta nämä voidaan ottaa huomioon eri osakaskuntien maksuosuuksia määriteltäessä. Menot alittuivat ennen kaikkea palkkakustannusten ja palkan sivukulujen osalta (koronapandemian takia pitämättä jääneitä opetustunteja), minkä lisäksi palvelujen ostoissa ja esim. matkakuluissa tuli huomattavaa alitusta budjetoituun. Myös vuokratuloissa säästettiin jonkin verran. Tehtävä alittuu talousarvion neton osalta n. 58 700 euroa toteutumaprocentin ollessa 92,5 %. Suurimpana syynä tähän oli edellä mainittu koronapandemia, joka vähensi huomattavasti sekä kurssimaksutuloja että pienensi myös menopuolta opetuksen määrän supistuessa huomattavasti normaalivuoteen verrattuna. Toteutuneiden opetustuntien määrä jäi koronapandemian takia 12 570:een, mikä on jopa n. 4500-5000 tuntia vähemmän kuin viime vuosina yleisesti on toteutunut.

#### **STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET**

<i>Vakaan talouden kaupunki</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Vakka-opiston rahoituspohjan ja tulo-rahoituksen tason turvaaminen	Ylläpitäjä Laitilan ja muiden osakaskuntien maksuosuuksien tason varmistaminen sekä riittävän ulkopuolisen rahoituksen hakeminen	Ylläpitäjän ja osakaskuntien maksuosuuksien säilyttäminen vähintään nykytasolla sekä riittävän ulkopuolisen rahoituksen haku	Osakaskuntien kanssa on neuvoteltu maksuosuuksista, jotka ovat varmistuneet kalenterivuodelle 2022 vähintään ennallaan ja kahden osakaskunnan osalta selvästi korotettuna. Valtionosuus nousi merkittävästi vuodelle 2022 ja myös ulkopuolista rahoitusta on saatu useampaan hankkeeseen.
<i>Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki</i>			
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>

Opiston kurssitarjonnan laajuuden varmistaminen ja mahdollisimman kattava toteutus koko toimialueella	Opiston kurssitoiminnan laajuus ja kattava toteuttaminen. Rahoituksen varmistamisen kautta kurssitarjontaa kyetään toteuttamaan mahdollisimman laajana ja kattavasti lähipalveluperiaatteella koko toimialueella	Vakiinnutetaan vuosittain toteutuneiden opetustuntien määrä koko opiston tasolla vähintään 17 000 opetustuntiin. Tavoitteena on järjestää jokaisessa osastossa koulutusta vähintään 6-8 opiston oppiaineissa. Tavoitteena on järjestää opetusta vuosittain ainakin 100 toimipaikassa	Koronapandemiasta huolimatta vuosi 2021 toteutui suoritteiden valossa kohtuullisesti. Opetustunteja toteutui 12 570 (73,94 % tavoitteesta). Opetusta toteutui vuoden aikana 99 eri toimipaikassa (99 % tavoitteesta), minkä lisäksi toteutettiin 18 puhtaasti etäopetuksen kursssia. Opetusta kyettiin järjestämään eri osastoissa eri oppiaineissa varsin kattavasti koronatilanteesta huolimatta.
---	--	--	---

*Palveluprosessit ovat kehittyvät ja tehokkaat*

<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Mittari ja tavoitetaso</i>	<i>Toteutuma</i>
Kansalaisopiston kehittämis- ja laatutoiminnan jatkaminen	Osallistutaan erilaisiin, usein erillishankkeisiin ja haetaan niiden edellyttämää rahoitusta joko itse tai osana erilaisia yhteistyöverkostoja	Osallistutaan vuosittain 1-3 kehittämishankkeeseen	Vuoden aikana on toteutettu kahta eri kehittämishanketta, vastaavasti kahdessa hankkeessa ei ole ollut juurikaan toimintaa koronapandemian takia.
Maahanmuuttajien kieli- ja yhteiskuntataitojen lisääminen	Jatketaan ja kehitetään suomen kieltä maahanmuuttajille ja maahanmuuttaja-kotiäideille suunnattuja koulutuksia	Varmistetaan koulutuksen rahoitus hakemalla erilaisia valtionavustuksia ja tukia; kehitetään omien koulutusten sisältöjä ja tehdään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa; mittarina koulutuksen tuntimäärä vuodessa	Maahanmuuttajien koulutukseen aiemmin haettuja hanketukia ja valtionavustuksia on käytetty mahdollisuuksien mukaan. Suomen kielen koulutusta on toteutettu vuoden aikana yhteensä 537 opetustuntia.

**TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA**

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Tilinpäätös 2021
Toteutuneiden opetustuntien määrä, Laitila	6 304	7 400	5 536
Toteutuneiden opetustuntien määrä, koko opisto	14 786	17 000	12 570
Opiskelijoiden osuus kuntalaisista (%), Laitila	0	0,00	16,13 %
Opiskelijoiden osuus kuntalaisista (%), koko opisto	0,2	0,00	13,08 %
Nettomenot / opetustunti, Laitila	31,21	22,50	28,10
Nettomenot / opetustunti, koko opisto	37,02	31,00	40,58
Opiskelijamäärä (yksilöt)	4 713,00	5 400,00	4 031
Opiskelijamäärä (kursseilla)	10 561,00	12 700,00	7 103
Toimipaikat	95,00	0,00	99
Opintopiirin määrä	793,00	820,00	746

**TEHTÄVÄN TALOUS JA TALOUDEN TUNNUSLUKUJA**

	TP 2020	TA 2021	M 2021	TA+M 2021	TP 2021	Poikkeama
<b>TULOSLASKELMA</b>						
Tulot	586 929	706 215	0	706 215	501 346	-204 869
KL tulot	0	0	0	0	0	0
Tulot yht.	586 929	706 215	0	706 215	501 346	-204 869
Menot	-1 311 341	-1 441 212	0	-1 441 212	-1 173 421	267 791
KL menot	-44 261	-41 715	0	-41 715	-45 968	-4 253
Menot yht.	-1 355 601	-1 482 927	0	-1 482 927	-1 219 390	263 537
Toimintakate	-768 672	-776 712	0	-776 712	-718 044	58 668
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-768 672	-776 712	0	-776 712	-718 044	58 668
<b>TUNNUSLUVUT</b>						
Toimintakulut €/as	-160,0	-175,3	0,0	-175,3	-144,1	31,1
Kokonaiskulut €/as	-160,0	-175,3	0,0	-175,3	-144,1	31,1
Toimintakate €/as	-90,7	-91,8	0,0	-91,8	-84,9	6,9
Tulos €/as	-90,7	-91,8	0,0	-91,8	-84,9	6,9
Verorahoitusosuus	56,7 %	52,4 %	0,0 %	52,4 %	58,9 %	6,5 %
Osuus toim.kuluista	1,9 %	2,0 %	0,0 %	2,0 %	1,6 %	-0,4 %